

belskiego archiwum ze względu na liczbę i wysoki poziom podejmowanych przez nią działań o charakterze naukowym oraz świetne merytoryczne przygotowanie jej pracowników. O rozpoznawalności radzyńskiego archiwum, tym razem w skali ogólnopolskiej, mówił D. Grot, reprezentujący NDAP. Dyrektor archiwum w Lublinie P. Dymmel w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę w pierwszej kolejności na zalety nowej siedziby. Podkreślił, że dzięki zaangażowaniu dr. Magiera w wyszukanie nowego lokum dla archiwum zyskało ono bardziej nowoczesny wymiar (sala konferencyjna i wystawowa) i ma do dyspozycji znacznie większą powierzchnię magazynową. Przemówienia wzbogaciła prezentacja multimedialna, w której retrospektywnie dokonano przeglądu sztandarowych osiągnięć archiwum.

Jubileuszowi towarzyszyła wystawa fotografika Tomasza Młynarczyka, pomyślana jako stała ekspozycja, zatytułowana „Archiwum – forma i światłość”. Zaprezentowała ona artystyczną wizję przechowywanego w radzyńskiej placówce zasobu archiwalnego, doskonale korespondując ze spotkaniem jubileuszowym. Innym dodatkiem do całego wydarzenia była promocja wydawnictwa *Skorowidz do akt Jana Sariusza Mnińskiego notariusza powiatu radzyńskiego (1812–1815)* autorstwa Dariusza Magiera i Artura Rogalskiego, inicjująca serię wydawniczą „Skorowidz”, koordynowaną przez radzyński oddział Archiwum Państwowego w Lublinie i Archiwum Państwowe w Siedlcach. Spotkanie zakończyło uroczyste rozdanie dyplomów osobom, które stale wspierają archiwum w jego bogatej i różnorodnej działalności.

Alicja Gontarek

(Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach)

III TORUŃSKIE KONFRONTACJE ARCHIWALNE

W dniach 17–18 listopada 2011 r. odbyła się trzecia już konferencja z cyklu „Toruńskie Konfrontacje Archiwalne” pod hasłem „Archiwistyka między różnorodnością a standaryzacją”. Spotkanie zorganizowane przez Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zamknęło obchody jubileuszu 60-lecia toruńskiej archiwistyki. Ponad 120 osób przybyłych z polskich, białoruskich i litewskich ośrodków archiwalnych obradowało na dwóch sesjach plenarnych oraz w dwóch sekcjach – wysłuchano ponad 30 referatów.

Gości zgromadzonych w sali Rady Wydziału Nauk Historycznych Collegium Humanisticum UMK przywitali wiceprezydent miasta Torunia Ludwik Szuba, przewodnicząca obchodów jubileuszu Halina Robótka oraz wicedyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki Jarosław Kłaczko, życząc owocnych obrad oraz miłych wrażeń zarówno estetycznych, jak i merytorycznych. Oficjalnego otwarcia dokonał kierownik naukowy konferencji Waldemar Chorążyczewski, który przypomniał istotę konfrontacji – integracyjną dysputę nad podstawami teoretycznymi archiwistyki.

Podczas pierwszej sesji plenarnej referat wprowadzający wygłosił Waldemar Chorążyczewski (UMK), przybliżając ideę narodzin, losy i konwencję zapoczątkowanych w 2007 r. konfrontacji archiwalnych.

W kolejnym wystąpieniu Marek Konstantkiewicz (UMCS) przedstawił „Uwagi o normalizacji w działalności archiwalnej”, zestawiając je z poglądami dotyczącymi zjawiska normalizacji wynikającymi z literatury. Omówił też definicję normalizacji, jej podział, przedmiot, rolę, zasady, a także obszary zastosowania i mechanizmy jej wprowadzania w archiwach.

Hubert Wajs (AGAD) przekonywał, że standaryzacja, kojarzona głównie z techniką i narodzinami przemysłu elektrotechnicznego w XX w., swoimi korzeniami sięga o wiele dalej, a można ją wyprowadzić z nauk humanistycznych. Pytanie o znaczenie i rozgraniczenie terminów „standaryzacja” i „normalizacja” zadała prelegentom Alicja Kulecka (UW), natomiast Waldemar Chorążyczewski podkreślił wykorzystanie norm jako narzędzi do osiągnięcia określonego celu oraz wagę zasady konsensusu.

Następnie Anna Laszuk (NDAP) przedstawiła standardy jako podstawę współpracy między archiwami, bibliotekami i muzeami na rzecz dostępu do dziedzictwa narodowego, jednocześnie dodając, że to pojęcie nie zostało do tej pory zdefiniowane. Referentka zaakcentowała znaczenie informacji naukowej, możliwość zastosowania standardu ISAAR (CPF) we współdziałaniu między instytucjami oraz przytoczyła przykłady projektów, w których z powodzeniem wykorzystano normy i standardy. W kontekście wspomnianego w wystąpieniu standardu ISAF, służącego do opisu funkcji twórców, Adam Baniecki (AP Wrocław/O. Lubą) wyraził obawę, że użytkownik poszukujący konkretnych informacji nie zawsze musi wiedzieć, jakie funkcje pełnił dany twórca. W tym miejscu Wiesława Kwiatkowska (UMK) podkreśliła znaczenie drogi proveniencyjnej jako podstawowej drogi wyszukiwania archiwaliów.

Założenia „Strategii Archiwów Państwowych na lata 2010–2020” przybliżył zgromadzonym Tomasz Matuszak (AP Piotrków Trybunalski), ukazując wpływ dokumentu na metody i formy pracy archiwów, wynikające

z niego dodatkowe obowiązki oraz jego pozytywne i negatywne strony. Głos w dyskusji zabrał W. Chorążyczewski, twierdząc, że przyjęcie takiego standardu powoduje utratę przez archiwa ich specyfiki.

Ostatnim referentem sesji plenarnej był Wiesław Nowosad (UMK), który podzielił się swoimi uwagami odnośnie do standardów opisu archiwalnego, szczególnie modyfikacji, jakim ulegają, i ich skutkom dla użytkowników, pracowników naukowych i budżetu. Prelegent podał również w wątpliwość konieczność uszczegóławiania standardów opisu archiwalnego. Wystąpienie sprowokowało dysputę na temat różnic i podobieństw między standardem a bazą danych, zgodności baz danych z międzynarodowymi standardami, a także pogłębiania opisów archiwalnych oraz dodatkowego nakładu pracy i kosztów związanych ze zmianą struktury baz danych i ich migracji. Poruszono też kwestie miejsca archiwów w strukturze służb cywilnych, ich komercjalizacji, przewartościowania priorytetów oraz roli służebnej wobec użytkowników.

Po zakończeniu sesji plenarnej archiwisci podzielili się na dwie sekcje obradujące w Collegium Humanisticum UMK oraz w głównym gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej. Pierwsza część obrad Sekcji I dotyczyła adaptacji standardów Międzynarodowej Rady Archiwów w różnych państwach. Dorota Żygadło (AP Wrocław) przybliżyła obowiązujące we Francji wskazówki metodyczne oraz instrukcje opierające się na międzynarodowych standardach, podkreślając przy tym znaczenie standardów oraz konsultacji i współpracy dla wszystkich instytucji przechowujących materiały archiwalne, zwłaszcza archiwów i bibliotek.

Następnie A. Baniecki wygłosił referat „Zastosowanie międzynarodowych norm archiwalnych w katalońskim systemie opisu archiwalnego *Norma de Descriptió Archivística de Catalunya (NODAC) 2007*”. Prelegent przybliżył genezę powstania normy wraz z kalendarium prac, a także jej budowę opartą na zasadzie proveniencji.

Dariusz Bednarek (AP Wrocław), wyprowadzając swoje rozważania od prawa Moore'a, koncepcji społeczeństwa postindustrialnego i powstania nowej klasy społecznej, czyli profesjonalistów informacji, przedstawił kanadyjski standard RAD. Jest on wzorcowym przykładem rozwoju normy krajowej, która stała się podstawą do stworzenia międzynarodowego standardu ISAD(G).

W tej części obrad archiwisci dyskutowali nad wdrożeniem normy NODAC i jej legalizacją przez komitet normalizacyjny. Poruszono kwestię znaczenia terminu „nota informacyjna”, dostępu do archiwaliów na przykładzie strony internetowej archiwum francuskiego, współpracy między bibliotekami i archiwami francuskimi, ujednoczenia opisu materiałów archiwalnych po-

siadanych przez różne instytucje. Hanna Staszewska (AP Poznań) podzieliła się pomysłem stworzenia polskiej normy narodowej, który spotkał się z poparciem. Monika Jędralska (NAC) wskazała przewagę archiwistów, którzy mogliby opracować normę od początku w rzeczywistości informatycznej, nad bibliotekarzami, którzy co prawda mają już swoją normę, ale budowali ją na przestarzałej normie MARC.

Kwestię standaryzacji w zakresie białoruskiej terminologii archiwalnej poruszyła w swoim wystąpieniu Olga Ivanova (Białoruś). Referentka zaprezentowała prawidłowości rozwoju i standaryzacji terminologii, jej etapy oraz współczesne problemy, z jakimi boryka się białoruskie środowisko archiwalne, między innymi niedostateczne wykorzystanie naukowych opracowań przy przeprowadzaniu standaryzacji czy niewiele terminologicznych archiwoznawczych badań naukowych. Rozpoczynając dyskusję, A. Laszuk zaznaczyła, że działania naszych sąsiadów powinny być dla nas przykładem postępowania. A. Baniecki pytał o różnice występujące w archiwalnej terminologii białoruskiej i rosyjskiej, a A. Kulecka poruszyła zagadnienie wieloznaczności pojęć i badania ich ewolucji, które standaryzacja może zaprzepaścić.

Popołudniowe obrady Sekcji I rozpoczął Aleksander Bielawski (Białoruś), dzieląc się spostrzeżeniami na temat formowania się państwowego systemu ekspertyzy archiwalnej i selekcji dokumentacji w Republice Białorusi. Referent przedstawił system stosowany w czasie istnienia Związku Radzieckiego oraz nową wersję obowiązującą w niepodległym już państwie, wskazał także przyczyny inspiracji poprzednikiem oraz problemy dotyczące teorii i praktyki archiwalnej. W późniejszej dyskusji D. Żygadło dopytywała się o instytucje będące przedmiotem zainteresowania władz archiwalnych, a Arvydas Pacevičius (Litwa) o obowiązujące kryteria selekcji. Natomiast A. Laszuk zdziwiła się stwierdzeniem referenta, że selekcja nie uwzględnia interesów użytkownika.

Anna Sobczak (Uniwersytet Szczeciński) przybliżyła zgromadzonym projekt Europeana, kładąc przy tym nacisk na standaryzację metadanych jako czynnika umożliwiającego wymianę informacji między instytucjami na szeroką skalę, a także na kwestię przystosowania modelu metadanych wykorzystanego w Europeanie do wymogów opisu zasobu archiwalnego. Głos w dyskusji zabrała D. Żygadło, poruszając kwestię praw autorskich do publikowanych materiałów, jak również problem restytucji materiałów archiwalnych. Zagadnienia polskiego operatora w projekcie, uczestnictwa archiwów i zdigitalizowanych do tej pory obiektów zainteresowały Arvydasa Pacevičiusa.

Następnie referat zatytułowany „Digitalizacja i standaryzacja dziedzictwa dokumentalnego na Litwie” wygłosił A. Pacevičius. Prelegent przytoczył przykłady realizowanych projektów (*Państwo i Naród – dziedzictwo i tożsa-*

mość, *System informacyjny archiwów kościelnych, Dziedzictwo egodokumentalne Litwy*), przedstawił trudności związane z opisem materiałów archiwalnych i standaryzacją metadanych oraz perspektywy integracji litewskich struktur informacyjnych ze strukturami europejskimi i międzynarodowymi. A. Sobczak dopytywała referenta o ilość, ramy chronologiczne oraz format cyfrowanych materiałów. W kontekście problemów odnoszących się do rozpoznania przynależności egodokumentów O. Ivanova przypomniała postać Ryszarda Mienickiego, związanego z Białorusią, Litwą i Polską.

Pierwszy dzień konfrontacji w Sekcji I zamknęło wystąpienie Katarzyny Peplowskiej (UMK), która podzieliła się swoimi rozważaniami na temat pamięci i jej metafor w kontekście filozoficznym i psychologicznym, podkreślając jednocześnie różnorodność obecną w dziedzinie archiwalnej oraz rolę archiwów jako instytucji pamięci.

Drugi dzień konfrontacji w Sekcji I rozpoczął się wystąpieniem Wojciecha Woźniaka (NAC), dotyczącym pomocy archiwalnych i środków ewidencyjnych w postaci elektronicznej. Prelegent przytoczył liczne zalety tej formy i zaproponował odstępnie od tradycyjnych pomocy, takich jak karty zespołów oraz inwentarze ze wstępami, na rzecz nowoczesnego inwentarza elektronicznego. Ta idea wywołała dyskusję nad sposobem udostępniania takich pomocy, ich wiarygodnością i jakością, a także kwestią wyższości pomocy elektronicznych nad tradycyjnymi. W. Kwiatkowska zaznaczyła, że forma pomocy ma drugorzędne znaczenie w stosunku do informacji, jakie zawiera. H. Staszewska i A. Laszuk poruszyły także kwestię stosowania elektronicznych wersji tradycyjnych inwentarzy na Komisjach Metodycznych.

Łukasz Skowron (NAC) wygłosił referat „Standardy w zakresie digitalizacji w archiwach państwowych”. Przedstawił istniejącą w archiwach państwowych sytuację wynikającą z przeprowadzonych ankiet – różnorodność w zakresie digitalizacji oraz standardy cyfryzacji obowiązujące w ostatniej dekadzie, które są niezwykle istotne dla realizacji misji archiwów i poprawy ich wizerunku. Po wystąpieniu Maciej Zdunek (AP Poznań) podzielił się swoimi spostrzeżeniami na temat udostępniania zdigitalizowanych materiałów archiwalnych w Internecie na stronie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej oraz w serwisie szukajwarchiwach.pl.

Metody kształtowania, porządkowania i opisu zasobu archiwalnego na przykładzie Delegatury IPN w Bydgoszczy zaprezentował Gawęł Lisowski (IPN Bydgoszcz). Referent przybliżył charakterystykę zasobu Instytutu Pamięci Narodowej, kluczową rolę cyfryzacji w udostępnianiu zgromadzonych materiałów oraz stosowane systemy teleinformatyczne – bazy NEXUS i ZEUS. To wystąpienie sprowokowało do wymiany zdań na temat bazy da-

nych NEXUS, w tym jej genezy i możliwości, zastosowania standardów ISAD i ISAAR, istnienia kartoteki i słownika opartego na standardach. D. Bednarek zauważył przy tym, że brak w Polsce instytucji, która zajęłaby się stworzeniem słownika opartego na ISAAR, obowiązującego w całym kraju. Elżbieta Galik (AP Wrocław) poruszyła problem danych niejawnych i odpowiedzialności użytkownika za ich wykorzystanie. Dyskutowano również nad metodami porządkowania stosowanymi w IPN, brakowaniem, postępowaniem z aktami użyczonymi, a także nad współpracą między IPN a archiwami państwowymi na przedpolu archiwalnym.

Ostatnie wystąpienie w Sekcji I, dotyczące praktycznego wykorzystania międzynarodowych standardów w postaci oprogramowania Access to Memory, wygłosił Tomasz Broniszewski (ArchNET). Przedstawił on historię projektu AtoM oraz charakterystykę i właściwości aplikacji, z podkreśleniem jej interoperacyjności i elastyczności. Dariusz Bednarek pytał o możliwość zastosowania aplikacji AtoM do przygotowania inwentarzy archiwalnych. W. Woźniaka zainteresowała kwestia wymiany danych z programami EAD i istniejącymi już bazami opartymi na Microsoft Access.

Obrazy Sekcji II, które odbywały się w Bibliotece Głównej UMK, rozpoczął Krzysztof Syta (UMK). W swoim wystąpieniu przekonywał, że problem standaryzacji opisu archiwalnego, który pojawił się w XX w., ma swoje źródła w archiwistyce okresu staropolskiego i jest immanentnym elementem praktyki archiwalnej. W nawiązaniu do tematu swymi doświadczeniami podzieliła się Anna Krzezińska (PAN) – badając akta zakonu Cystersów, zauważyła, że jeśli nieodpowiednim dla tamtego czasu słowem byłaby „standaryzacja”, to na pewno trzeba mówić o „wysokiej kulturze kancelaryjno-archiwalnej”.

Kolejny referat pt. „Różnorodność i standaryzacja w archiwach zakonnych Kościoła rzymskokatolickiego” wygłosił ks. Roman Majka CSMA. Krótko i rzeczowo przedstawił aktualny stan archiwów kościelnych w Polsce oraz strukturę ich zasobu. Dokonał także próby wskazania współczesnych możliwości i narzędzi, które są i mogą być wykorzystane w archiwach kościelnych. Tym samym referent dowiódł, że archiwa kościelne są na drodze zmiany od „różnorodności” do „standaryzacji”, a odpowiadając na pytanie W. Nowosada, wyraził nadzieję na rychłą konsolidację archiwów kościelnych z archiwami państwowymi na poziomie standaryzacji.

Piotr Szkutnik (UŁ), zauważając występowanie różnic w zasadach porządkowania akt w archiwach kościelnych i państwowych, przedstawił problem zespoowości archiwaliów w Archiwum Archidiecezji Częstochowskiej na przykładzie akt dziekana brzeźnickiego. Referent stwierdził, że materiały rozproszone w różnych ośrodkach winny być zebrane we wspólnym inwen-

tarzu, bez potrzeby przemieszczania zasobu. Zaznaczył jednak, że konieczne jest osiągnięcie porozumienia między dyrektorami archiwów oraz rozwiązanie problemu niewystarczającego personelu i procesu udostępniania zasobu archiwalnego.

Następny referat, dotyczący standaryzacji gromadzenia i archiwizacji badań naukowych, wygłosiła Anna Krzemińska (PAN). Podstawą wystąpienia była publikacja Międzynarodowej Rady Archiwów pt. *Management and Preservation of Scientific Records and Data*, a także własne doświadczenia referentki zdobyte podczas pracy z dokumentacją badań naukowych przechowywanych w IF PAN. Ideę tworzenia archiwów naukowych i standaryzacji tego małego, ale niezwykle istotnego obszaru, jakim jest dokumentacja naukowa, poparł W. Chorążyczewski. Natomiast Andrzej Klubiński (NDAP) wyraził obawę dotyczącą możliwości wystąpienia konfliktu między włączaniem dokumentacji badań naukowych do zasobu archiwum a prawami własności intelektualnej twórcy.

Po przerwie referat pt. „Tradycja i potrzeby zmian w procesie opracowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych – wybrane zagadnienia” wygłosiła Elżbieta Wierzbicka (AP Lublin). W wystąpieniu prelegentka krytycznie oceniła współczesne standardy opracowania archiwalnego, zarówno w archiwach, jak i na przedpolu archiwalnym. Ponadto postulowała, by archiwa podjęły działania, które mogłyby przywrócić im dawną pozycję, jako miejscom poważnych prac archiwalnych i dyskursu naukowego.

Ewa Piórkowska (NDAP) przybliżyła inicjatywy władz archiwalnych związane z ujednoczeniem systemu ewidencji archiwalnej po zakończeniu pierwszej wojny światowej oraz w okresie późniejszym. Referentka wyjaśniła, że słowo „standaryzacja”, które znalazło się w tytule wystąpienia, oznacza wprowadzanie standardów w praktyce ewidencji archiwalnej. A. Kulecka zaznaczyła, że po drugiej wojnie światowej ewidencja archiwalna odgrywała niemałą rolę, wszystkie archiwa liczyły bowiem straty powojenne w zasobie, a także ewidencjonowały zespoły, które zdołały w zbiorach ocalać.

Temat jednego ze środków ewidencyjno-informacyjnych używanego w archiwach podjęła H. Staszewska (AP Poznań) w wystąpieniu pt. „Inwentarz archiwalny w dobie standardów międzynarodowych – relikw przeszłości czy szansa na nowoczesny środek informacyjny?”. Prelegentka zaakcentowała problem przebrzmiałych, lecz wciąż obowiązujących przepisów o inwentarzu archiwalnym w czasach, kiedy archiwistyka polska na co dzień korzysta z technologii cyfrowej. Przekonywała, że wyjściem z tego impasu jest zastąpienie inwentarza tradycyjnego elektronicznym, zgodnym z międzynarodowymi standardami. Głos w dyskusji zabrał m.in. Krzysztof Kopiński (UMK),

pytając, czy jest konieczne, aby tworzyć byty ponad miarę, skoro już istnieje zintegrowany system informacji archiwalnej ZoSIA. Jak wyjaśniał, nowe normy, które miałyby powstać, nie stanowiłyby wyniku faktycznych, teraźniejszych potrzeb, a byłyby dedykowane właśnie bazie ZoSIA. Staszewska skonstatowała, że lepiej jest tworzyć system informatyczny mimo braku przepisów, niż czekać, aż pojawią się odpowiednie normy.

Drugi dzień obrad Sekcji II otworzył referat „Pomiędzy normą a inwentarzem. Standaryzacja opracowania a różnorodność archiwów osobistych”, wygłoszony przez A. Kulecką. Prelegentka przeanalizowała przepisy archiwalne mówiące o opracowaniu archiwów osobistych oraz powstałe na ich podstawie inwentarze, zastanawiając się jednocześnie, czy można je pogodzić z różnorodnością archiwaliów. W dyskusji, która wywiązała się po referacie, Halina Robótka (UMK) przypomniała, że jednym z najważniejszych elementów pracy archiwisty jest poszanowanie tego, co aktotwórca po sobie pozostawił. Nie zważając na nieporządek w aktach, archiwista ma obowiązek stworzyć jak najlepszy aparat informacyjno-wyszukiwawczy.

Swego rodzaju kontrapunktem do uwagi H. Robótki okazał się referat dotyczący specyfiki porządkowania materiałów kartograficznych, wygłoszony przez Pawła Wespińskiego (AP m.st. Warszawy). Prelegent starał się przekonywać, opierając się na doświadczeniach zdobytych podczas prac z materiałami kartograficznymi, że postępująca cyfryzacja archiwów może zaszkodzić właściwej ich misji, którą jest merytoryczne i fachowe wykorzystanie konkretnych materiałów archiwalnych. Zaznaczył także, że ułatwienia systemowe nie mogą działać na niekorzyść dokumentacji nieaktowej. Swoją tezę poparł przykładem, w którym narzędzia informatyczne wymagają nadawania dokumentacji nieaktowej sygnatury ciągłej, co burzy jej właściwy porządek i w konsekwencji, zamiast ułatwiać wyszukiwanie, utrudnia je. Prelegent, co spotkało się z krytycznymi uwagami audytorium, proponował powrót do modelu „archiwum elitarnego”, w którym użytkownicy to fachowcy w swoich dziedzinach, doskonale operujący narzędziami informacyjno-wyszukiwawczymi dostępnymi w archiwach.

Następnie Jolanta Musiał (AP Gdańsk) przybliżyła stan zachowania i opracowania zbiorów ksiąg i akt gruntowych znajdujących się w gdyńskim oddziale Archiwum Państwowego w Gdańsku. Poruszyła także problem ujednolicenia zasad wyznaczania granicy zespołu i jego układu. Głos zabrała m.in. Agnieszka Wojciechowska (AP Płock), zaznaczając, że gdyby podczas opracowywania niektórych zespołów ściśle trzymano się wskazówek metodycznych, mogłoby to doprowadzić do niepotrzebnych przemieszczeń w zespołach. To zdanie podzielił W. Chorążyczewski, który stwierdził, że archiwista musi kry-

tycznie spoglądać również na wskazówki metodyczne i nie może zapominać podczas wykonywania swojej pracy o istniejącym już dorobku i doświadczeniach archiwistyki.

Na zakończenie obrad Sekcji II W. Chorążyczewski zastanawiał się, „Dlaczego archiwalny opis informacyjny ksiąg wpisów nie poddał się standaryzacji?“, i przedstawił swoje rozważania dotyczące możliwości opracowania i zaimplementowania odpowiedniego standardu opisu dla ksiąg wpisów. Propozycje prelegenta spotkały się z przychylnością audytorium.

Sesję plenarną, która odbyła się w gmachu Collegium Humanisticum drugiego dnia III Toruńskich Konfrontacji Archiwalnych, otworzył referat Elżbiety Galik dotyczący stanu polskich archiwów w świetle aktualnych tendencji rozwojowych. Prelegentka zauważyła, że standaryzacja i ujednoczenie są elementami niezbędnymi do właściwego funkcjonowania archiwistyki i archiwum w ogóle oraz konsolidującymi wszelkie działania. Swoje rozważania snuła głównie na osi instytucjonalnej, proponując jednocześnie wykorzystanie modelu standaryzacji odpowiednio zrównoważonego, chroniącego archiwalną różnorodność.

Następny referat, traktujący o zasadzie strukturalnej Bohdana Ryszewskiego, wygłosiła Anna Żeglińska (UW-M). Wychodząc od genezy zasady i jej istoty, prelegentka zaznaczyła, że konieczne jest przeprowadzenie badań nad strukturą polskiego zasobu archiwalnego. Ich rezultaty mogłyby znaleźć zastosowanie w pracach nad polskim standardem opisu archiwalnego, który powinien uwzględniać różnorodność, a nie ją niszczyć.

Iwona Grzelczak-Miłoś (Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu) przedstawiła zagadnienie zabezpieczenia zasobu archiwalnego w świetle obowiązujących regulacji prawnych – krajowych oraz unijnych. Dokonując rzeczowej prezentacji normatywów państwowych, przepisów wydanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, a także powołując się na własne obserwacje, referentka stwierdziła, że w archiwach brakuje jednolitej polityki bezpieczeństwa.

Egodokumentalność zasobu archiwalnego była tematem wystąpienia Agnieszki Rosy (UMK). Referentka, przypominając modernistyczny i postmodernistyczny dyskurs archiwistyczny, zwróciła uwagę na potrzebę osobliwego traktowania materiałów archiwalnych, tzn. nie tylko z perspektywy ilościowej i jakościowej. Te dwie cechy, zdaniem autorki, winny stanowić konstrukt, na którego fundamentach należy zbudować opowieść o ludziach, którzy tę dokumentację tworzyli.

Adam Dąbrowski (AAN), wygłaszając referat „Standaryzacja archiwów współczesnych – garść przemyśleń kwerendysty z Archiwum Akt Nowych”,

zamknął drugi dzień obrad sesji plenarnej. Prelegent podzielił się uwagami i obserwacjami poczynionymi podczas kwerend archiwalnych. Przedstawił także wpływ standaryzacji samych archiwaliów, jak i narzędzi informacyjno-wyszukiwawczych na efektywność zleconych poszukiwań.

Na zakończenie III Toruńskich Konfrontacji Archiwalnych głos zabrał W. Chorążyczewski, przewodniczący komitetu organizacyjnego, który wyraził swoje zadowolenie z przebiegu obrad: „Wszyscy wyjedziemy stąd jako przyjaciele, nie wrogowie. Nikomu bowiem nie zamknęliśmy ust, a o to przede wszystkim w konfrontacjach chodzi”. Również A. Pacevičius podziękował za dobrą organizację, owocne dyskusje i wyraził nadzieję na kolejne spotkania z cyklu Toruńskich Konfrontacji Archiwalnych.

Marta Szaduro, Piotr Bewicz

(Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)